FILIPINO

Grade 5

Three-Term Budget Of Work (BOW) for Learning Competencies

FILIPINO
Baitang 5

Three-Term Budget of Work
For Learning Competencies

Unang Termino	
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabolaryo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin) na ginagamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, tulang pambata), at tekstong impormatibo (pagsunod sa panuto, hakbang at proseso), at umuunlad na kasanayang produktibo, paggamit ng tekstong biswal at elementong multimedia sa pagsusuri at pagpapakahulugan upang makabuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksang patungkol sa lokal o rehiyonal at bansa na may kaangkupan sa edad, kasarian, paksa at kultura (pasalita, pasulat, at biswal) na batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tekstong naglalahad ng mga mungkahing hakbang na gagawin bilang solusyon sa isang usaping panlokal, panrehiyon o pambansa.
Subdomain	**Kasanayang Pampagkatuto**
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) (a) Napagsusunod- sunod ang mga pangyayaring hindi bababa sa pito (b) Nailalarawan ang tauhan batay sa kilos, gawi at pananalita (c) Nakikilala ang realidad at pantasya (d) Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto (e) Nakapagbibigay ng angkop na pamagat ng teksto (f) Naibibigay ang sariling solusyon sa suliranin

	Natutukoy ang tayutay (pagwawangis o metapora at pagsasatao o personipikasyon) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso) (a) Napagsusunod-sunod ang mga panuto/hakbang/proseso (b) Naisasaayos ang mga hakbang/proseso (c) Naipaliliwanag ang panuto
	Nasusuri ang layon ng teksto • magsalaysay (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) • maglahad (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso)
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap (a) panandang konteksto ● kasingkahulugan ● kasalungat ● pagbibigay ng halimbawa (b) tayutay ● pagwawangis o metapora ● pagsasatao o personipikasyon
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa: (a) layon (magsalaysay at maglahad) (b) kahulugan (c) tagapakinig/tagapanood/mambabasa (d) konteksto (Pambansang Pistang Opisyal) (e) tono at damdamin (f) pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una at ikalawang panauhan)
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap
	Nagagamit ang mga panlapi at bahagi ng panalita sa pagpapahayag

	(a) Pang-uri • pamilang (palansak) • kaantasan (pahambing)
	(b) Pang-abay • panang-ayon • panalungat
	(c) Pandiwa • pokus (tagaganap/actor, tagatanggap/benepaktibo)
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso • nagsasalaysay (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) • naglalahad (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto (a) tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) (b) tekstong impormatibo (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: • pakikihalubilo sa ibang tao (pagpapakilala, pangungumusta, pag-anyaya sa pagkain, pagpapatuloy sa bahay, pakikisangkot sa biruan sa positibong paraan, pagtatanong)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: • pagtoonan ng tingin • pandama o paghawak
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may Pambansang Pistang Opisyal
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon at transaksiyonal na teksto • liham pangkaibigan (pangungumusta)
	Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon: • *form (enrolment form)*

	Nagagamit ang mga pangkalahatang sanggunian • diksiyonaryo • ensayklopidya • direktoryo
Panonood at Presentasyon	Natutukoy ang mga elemento ng *multimedia* • *text (headlines, subtitles* at *slogans)* • *graphics (still images, drawings, graphs, illustrations, icons,* atbp.)
	Nabibigyang-kahulugan ang mga elemento ng *multimedia*
	Nasusuri ang kaangkupan ng mga elementong *multimedia* sa target na manonood

** Pangkatin (i-cluster) ang mga kasanayang pampagkatuto mula sa iba't ibang subdomeyn sa pagdidisenyo ng lingguhang aralin, batay sa pangangailangan at kakayahan ng mga mag-aaral.*

Ikalawang Termino	
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabolaryo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin) na ginagamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) at tekstong impormatibo (balita/balitang lathalain), at umuunlad na kasanayang produktibo, paggamit ng tekstong biswal at elementong multimedia sa pagusuri at pagpapakahulugan upang makabuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksang patungkol sa lokal o rehiyonal at bansa na may kaangkupan sa edad, kasarian, paksa at kultura (pasalita, pasulat, at biswal) na batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tuwirang balita/balitang lathalain tungkol sa napapanahong isyu sa lokal, rehiyonal, o bansa.
Subdomain	**Kasanayang Pampagkatuto**
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) (a) Natutukoy ang mahahalagang detalye (b) Naibibigay ang kahulugan ng kilos at pahayag ng tauhan (c) Natutukoy ang magkakaugnay na pangyayari (d) Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa ikinilos ng tauhan (e) Nababago ang katangian o pag-uugali ng mga tauhan (f) Natutukoy ang sanhi at bunga ng mga pangyayari (g) Nakapagbubuod ng mga pangyayari
	Natutukoy ang tayutay (kabalintunaan o ironiya) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto

	Naiuugnay ang mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (balita/balitang lathalain) (a) Naibibigay ang mahahalagang impormasyon/detalyeng nakapaloob (b) Nakapagbibigay ng sariling opinyon (c) Nasusuri ang katotohanan at opinyon
	Nasusuri ang layon ng teksto • magsalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) • maglahad (balita/balitang lathalain)
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap (a) panandang konteksto ● kasingkahulugan ● kasalungat ● pagbibigay ng halimbawa (b) tayutay ● kabalintunaan o ironiya
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa: (a) layon (magsalaysay at maglahad) (b) kahulugan (c) tagapakinig/tagapanood/mambabasa (d) konteksto (Ramadan at *Chinese New Year*) (e) tono at damdamin (f) pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una at ikalawang panauhan)
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang langkapang pangungusap
	Nagagamit ang mga panlapi at bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	(a) Pang-uri ● pamilang (pahalaga) ● kaantasan (pasukdol)

	(b) Pang-abay • kondisyonal
	(c) Pandiwa ● pokus (layon at gamit/*instrumental*)
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso • nagsasalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) • naglalahad (balita/balitang lathalain)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto (a) tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) (b) tekstong impormatibo (balita/balitang lathalain)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: ● pakikihalubilo sa ibang tao (pagpapakilala, pangungumusta, pag-anyaya sa pagkain, pagpapatuloy sa bahay, pakikisangkot sa biruan sa positibong paraan, pagtatanong)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: • pagtoonan ng tingin • pandama o paghawak
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may Ramadan at *Chinese New Year*
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon at transaksiyonal na teksto ● liham pangkaibigan (pagbabalita-pagkukuwento)
	Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon: ● *form (ID Card, Library Card)*
	Nagagamit ang mga pangkalahatang sanggunian • almanac

	• atlas
Panonood at Presentasyon	Natutukoy ang mga elemento ng *multimedia* • *audio (dialogue, recorded narration, music, sound effects, stingers, atbp.)* • *video (clip, film, tv ads, slide shows, atbp.)* • *animation (two-dimensional, three-dimensional)*
	Nabibigyang-kahulugan ang mga elemento ng *multimedia*
	Nakilala ang mga elemento sa tekstong *multimedia* • imahen • layo • paksa

** Pangkatin (i-cluster) ang mga kasanayang pampagkatuto mula sa iba't ibang subdomeyn sa pagdidisenyo ng lingguhang aralin, batay sa pangangailangan at kakayahan ng mga mag-aaral.*

Ikatlong Termino	
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabolaryo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin) na ginagamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, at maikling kuwento, dulang pambata) at tekstong impormatibo (eksposisyon), at umuunlad na kasanayang produktibo, paggamit ng tekstong biswal at elementong multimedia sa pagusuri at pagpapakahulugan upang makabuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksang patungkol sa lokal o rehiyonal at bansa na may kaangkupan sa edad, kasarian, paksa at kultura (pasalita, pasulat, at biswal) na batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tekstong nagsasalaysay na ipinagmamalaki ang sariling komunidad, rehiyon, o bansa.
Subdomain	**Kasanayang Pampagkatuto**
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) (a) Natutukoy ang pananaw ng tagapagsalita/manunulat (ikalawa -nakikipag-usap) (b) Nahuhulaan ang posibleng kalalabasan ng pangyayari (c) Nakapagbibigay ng hinuha sa tema at *genre* (d) Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa pangyayari (e) Naibibigay ang pagkakaiba at pagkakatulad ng mga pangyayari (f) Naiiba o nababago ang mga pangyayari sa teksto
	Natutukoy ang tayutay (pagmamalabis/*hyperbole*) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan

	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (eksposisyon) (a) Naibibigay ang mahahalagang impormasyon na nakapaloob sa teksto (b) Nasusuri ang ugnayang sanhi at bunga (c) Naibibigay ang kongklusyon
	Nasusuri ang layon ng teksto • magsalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) • magpaliwanag (eksposisyon)
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap (a) panandang konteksto ● kasingkahulugan ● kasalungat ● pagbibigay ng halimbawa (b) tayutay ● pagmamalabis/*hyperbole*
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa: (a) layon (magsalaysay at maglahad) (b) kahulugan (c) tagapakinig/tagapanood/mambabasa (d) konteksto (katutubo at panrehiyong pagdiriwang) (e) tono at damdamin (f) pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una, ikalawang at ikatlong panauhan)
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang langkapang pangungusap
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	(a) Pang-uri ● pamilang (patakda)
	(b) Pandiwa ● pokus (sanhi/kawsatib, ganapan/lokatib at direksiyonal)

	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso • nagsasalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) • nagpapaliwanag (eksposisyon)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto (a) tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) (b) tekstong impormatibo (eksposisyon)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: ● pakikihalubilo sa ibang tao (pagpapakilala, pangungumusta, pag-anyaya sa pagkain, pagpapatuloy sa bahay, pakikisangkot sa biruan sa positibong paraan, pagtatanong)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: • pagtoonan ng tingin • pandama o paghawak
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may katutubo at panrehiyong pagdiriwang
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon at transaksiyonal na teksto ● liham pangkaibigan (pagtugon sa paanyaya at paghingi ng paumanhin)
	Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon: ● *form (Request Form)*
	Nagagamit ang mga pangkalahatang sanggunian • pahayagan • magasin

	• *handbook* at manwal
Panonood at Presentasyon	Nabibigyang-kahulugan ang mga elemento ng tekstong *multimedia*
	Nasusuri ang mga tiyak na elemento sa tekstong *multimedia* • imahen • layon • paksa
	Naipaliliwanag ang kaangkupan ng mga elemento sa tekstong *multimedia* • imahen • layon • paksa
	Nakabubuo ng pahayag sa tekstong *multimedia*

** Pangkatin (i-cluster) ang mga kasanayang pampagkatuto mula sa iba't ibang subdomeyn sa pagdidisenyo ng lingguhang aralin, batay sa pangangailangan at kakayahan ng mga mag-aaral.*